

เทศน์โปรดคุณแพพวง วรรณะกุล ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

สู้แค่ตาย

ความหนักที่สุดก็คือ "ใจ" ความเบาที่สุดก็คือ "ใจ" ความหยาบที่สุดก็คือ "ใจ" ความละเอียดหรืออัจฉริยะอย่างยิ่งก็คือ "ใจ" อยู่ที่ใจนี้ทั้งนั้น!

โลกจะมีความสงบร่มเย็น หรือเกิดความเดือดร้อนวุ่นวายมากน้อย ก็ขึ้นอยู่กับใจ เพราะใจเป็นผู้ครองร่างและครองโลก ใจจึงควรได้รับการอบรมศึกษาไปตามเหตุตามผลซึ่งเป็นแนวทางที่ชอบ เพื่อจะได้ผู้นำที่ดี แสดงออกเป็นกิจการงานที่ชอบธรรม

การแสดงออกทุกอาการ เมื่อใจได้รับการอบรมโดยเหตุผลอันเป็นแนวทางที่ดีที่เรียกว่า "ธรรม" แล้ว กิจการงานตลอดความประพฤติย่อมเป็นไปด้วยความราบรื่นดีงาม ไม่แสดงตาแหงใจระหว่งเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่ว่าส่วนย่อยส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับใจเป็นสำคัญ ใจนี้จะว่าหนักก็หนักจนเจ้าของยกไม่ขึ้น ถ้ายกขึ้นสู่ความดีงามได้ตั้งท่านผู้ดีทั้งหลาย ก็ควรจะผ่านพ้นความทุกข์ความไม่ดีทั้งหลายไปได้แล้ว นี่ใครก็อนจมอยู่ในกองทุกข์และความสกปรกโสมมเรื่อยมา ทำไมจึงไม่ยกใจของตนขึ้นให้พ้นไปเสีย ทั้งที่อยู่ด้วยกันว่า ทุกข์อันเกิดจากเหตุชั่วนั้นเป็นของไม่ดี ก็เพราะมันยกไม่ขึ้นนั่นเอง ใจมันชอบอยู่ในทุกข์โดยไม่รู้สึกรู้ตัว

สิ่งที่เราไม่รู้มันแหละคือสิ่งที่ป็นนายเรา พุดแล้วก็ไม่พ้นจาก "กิเลส" อันเป็นตัวก่อเหตุสำคัญ ความไม่รู้ก็ต้องทำไปแบบสุ่มเดา ทำแล้วก็เกิดผลขึ้นมาเป็นความเดือดร้อนแก่ตนและผู้อื่นต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด มันติดอยู่ที่ว่า "ยกของหนักคือใจไม่ไหว!" ถ้ายกไหว ก็ยกให้พ้นจากสิ่งกีดขวางทั้งหลายที่ต่ำช้าเลวทรามไปนานแล้ว ไม่ต้องมาทวนบ่นทุกข์บ่นยากกันดั่งที่โลกเป็นอยู่เวลานี้เลย ทั้งนี้ก็เพราะยกไม่ไหวไปไม่รอดจุดไม่ถูกตามกฎจรรยาของธรรมนั่นเอง มันถึงเกิดขึ้นมาอยู่ในสภาพที่เกะกะคละเคล้ากับความทุกข์ยาก ทางปากกัดทางมือฉีก ทางใจบ่นเพ้อรำพึงอยู่ภายใน ที่เรียกว่า "กรรมของเรา กรรมของเขา ต่างคนต่างมีและรุมล้อมอยู่ที่ใจ"

ไปก่อกำเนิดที่ไหนก็ต้องเสวยสุขทุกข์มากน้อยที่จิตพกไปด้วย ส่วนกุศลกรรมนั้นต่างกัน ส่งเสริมจิตให้เบาและมีความสุข

คำว่า "ธรรม" เป็นความละเอียดสุขุมคัมภีรภาพมาก เมื่อจิตกับธรรมมีความเกี่ยวข้องกัน ใจแม้เคยหนักยิ่งกว่าภูเขา ก็กลายเป็นจิตเบาและเบาบางจากกิเลสกองทุกข์โดยลำดับ จะทำอะไรที่เป็นกุศลก็ง่าย เชื่อความดีความชอบแล้วทำง่าย!

แต่ในระหว่างที่จิตจมอยู่กับความหนักหน่วงถ่วงใจนั้น มันยกอะไรที่เป็นความดีงามไม่ขึ้น อ่อนไปหมด ราวกับไม่มีกระดูกติดต่อกันในร่างกาย ลู่ออมจมอยู่อย่างนั้นไม่ได้ เพราะธรรมชาติที่จะให้จมนั้นมันมีน้ำหนักมากกว่า เทียบเหมือน "แม่เหล็ก" ที่ดึงดูดเหล็ก เศษเหล็กเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็วิ่งเข้าหา "แม่เหล็ก" ทั้งหมด เพราะแม่เหล็กมีกำลังมาก สามารถดึงดูดเศษเหล็กได้ตามกำลังของมัน

กิเลสต้นท้าวาสวะก็มีอำนาจดึงดูดจิตใจ ให้หลงกลมายาและรักชอบมันไม่มีวันจืดจาง เช่น ความโลภ โกรธ หลง ราคะตัณหา เป็นต้น ทั้งที่รู้แก่ใจว่าไม่ดี แต่ก็ไม่มีใครพอใจ "ละ" มัน นอกจากพอใจส่งเสริม พอใจคล้อยตามมัน โดยไม่มีการฝ่าฝืนต้านทานด้วยความพอใจ เหมือนเวลาพอใจหลงและติดมันส่งเสริมมัน ฉะนั้นจึงยากที่จะมีผู้ผ่านพ้นฝีมือของมันไปได้ เพราะต่างเคลิ้มหลับให้มันกล่อมจนหมดเพลง ความไม่เบื่อความลุ่มหลง ไม่มีสติระลึกรู้ตัวบ้าง ก็คือกิเลสกล่อมสัตว์โลกนั้นแล

ท่านที่อยากเปลี่ยนฟังเพลงคือ "ธรรม" ก็จงพยายามยับยั้งชั่งตวงตัวเอง หมุนใจเข้าหาธรรมด้วยความพยายาม ยากก็พยายามลากเข็น พยายามต่อสู้ พยายามบึกบืน อย่ายื่นมือให้กิเลสจูดลาก เดี่ยวจะไม่มีหนังติดเนื้อ จะเปื่อยผุพังไปเพราะมันเสียหายหมด

กิเลสมันเคยตัดสันดานสัตว์โลกมานาน ถ้าจะเข็ดก็ควรเข็ดได้แล้ว ไม่มีอะไรจะวิเศษวิโสไปกว่าเท่าที่รู้ที่อยู่เห็นอยู่ในวงของกิเลสครอบงำนี้

ความพากเพียรในธรรมมีเท่าไรจงทุ่มลงไป อย่ายกนิ้วกิเลสเจ็บ อย่ายกนิ้วกิเลสร้องไห้ ให้กลัวเราจมอยู่ในกองทุกข์เพราะกิเลสทำเหตุจะประเสริฐกว่า กิเลสไม่ใช่ของประเสริฐ ธรรมต่างหากประเสริฐเหนือโลก สติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียร ในธรรมทั้งหลาย ไม่ใช่เนื้อไม่ใช่ปลาพอจะสงวนไว้เพื่อตัมแกงกิน จงนำออกมาใช้เพื่อประโยชน์ เพื่อประโยชน์มหาศาลแก่ตนในอภิปหานี้ อย่ารอให้เขานิมนต์พระมาจัดการ "กุสลา มาติกา" ให้ ทั้งที่เรากำลังโง่อยู่ การนั้นจะไม่ใช่ประโยชน์ยิ่งกว่าเราสร้าง "กุสลา ธมฺมา" คือ ความฉลาดขึ้นมาเองภายในใจขณะที่ยังมีชีวิตอยู่เวลานี้

จงทราบว่ "กุสลา ธมฺมา" นั้นท่านสอนคนเป็นให้ฉลาด ไม่ได้สอนให้คนโง่ เราเป็นชาวพุทธและเป็นนักปฏิบัติ จงพิจารณาไตร่ตรองความหมายของธรรมให้ถูกต้อง อย่าคอยเสวยผลบุญและความฉลาดในเวลาเข้าโลงด้วย "กุสลา มาติกา บังสุกุล" นั่นคืองานที่เขาทำให้ในเวลาผู้ตายหมดหวังจากการบำเพ็ญด้วยตนเองแล้ว เขาก็ทำส่งเดชให้ อย่างนั้นเอง ตามนิสัยคนที่รักและเคยมีบุญคุณต่อกัน มันไม่แน่เหมือนเราทำเอง คือสร้างกุศลเอาเองขณะที่มีชีวิตอยู่

ถ้าแน่ใจในกุศลของตัวที่สร้างขึ้นมาว่าเต็มภูมิภายในใจแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องไปรบกวนพระท่านมา “กุสลา มาติกา” ให้ลำบากในเวลาตายหรือเวลาเข้าโลงแล้ว เพราะเราสมบูรณ์แล้ว กุสลา หรือไม่เราก็พอตัวแล้ว การตายทั้ง “อิม” ไม่ใช่ตายทั้ง “หิว” นี้ดีมาก คำว่า “ตายทั้งอิม” นั้นคือความเพียรพอในกุศลธรรมทั้งมวลภายในใจ ดังพระอรหันต์ท่านตาย ไม่เห็นใครกล้าไปอาจเอื้อมไปกุสลาให้ท่านถ้าไม่ยอมขายตัว การตายของท่านก็ไม่เห็นลำบากรำคาญ ท่านมักตายคนเดียว อย่างสบายหายวุ่น แมลงหวี่แมลงวันก็ไม่ตอมเหมือนพวกเราชาวทุ่งชาวไร่ ตายแต่ละรายราวกับเกิดเข้าศึกกลางเมือง

เรื่องของท่านผู้สิ้นกิเลสความกังวลและกวนใจกับเรื่องของเรา ต่างกันมาก ราวกับเกิดอยู่คนละโลก ทั้งที่ท่านก็เป็นมนุษย์เหมือนพวกเรา ฉะนั้นเราผู้เป็นศิษย์มีครูสั่งสอน ควรพยายามตัดจิตใจของตนให้เดินตามร่องรอยแห่งธรรม

แม้ไม่ได้ของท่าน ก็พอเป็นเครื่องหมายแห่ง “ลูกศิษย์” ที่มีครูสอนบ้าง สิ่งไม่ควรตัดก็ตัด สิ่งไม่ควรละก็ละบ้างตามโอกาส ไม่ควรปล่อยตัวให้ติดจมอยู่กับเรื่องต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ จนไม่คิดหาทางออกจากทุกข์เพื่อตัวเอง ก็ดูว่าโง่เสียจนเลยขอบเขตเหตุผล

ตามธรรมดาทัว ๆ ไป ใครมีอะไรมากน้อยใครก็รักสงวน โลกเป็นกันมาอย่างนั้นไม่ปฏิเสธ แต่ธรรมเครื่องป้องกันตัวรักษาตัว ก็ควรให้มีเป็นคู่เคียงกันไป จะไม่เสียเปรียบโลกคือกิเลสของตัวจนเกินไป

คิดดู ! พระพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดา ก็ทรงเสียสละและเสียสละจนหัวน้ไหลทั้งแผ่นดินถิ่นที่ทรงปกครอง การเสียสละขนาดนั้นเป็นสิ่งเล็กน้อยได้หรือ ต้องเป็นเรื่องใหญ่โตมาก จนไม่มีใครสามารถทำได้อย่างพระองค์ เวลาเสด็จออกไปทรงผนวชแล้ว มีใครบ้างที่มีความสามารถอาจหาญทางความเพียร ความอดความทนในทุกสิ่งบรรดาปัจจัยทั้งสี่เหมือนอย่างพระพุทธเจ้า การลดฐานะจากความเป็นกษัตริย์ลงเป็นนักบวชอันเป็นเพศแห่งคนขอทาน ต้องเป็นเรื่องใหญ่โตมาก ฉะนั้นศาสนธรรมจึงเกิดขึ้นในท่ามกลางแห่งความลำบากทรมานของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เกิดขึ้นเพราะความขี้เกียจอ่อนแอแบบสุกเอาเผากิน แต่เกิดขึ้นจากความรอดตายของพระสิทธัตถราชกุมารองค์อาชาไนย

ใครจึงไม่ควรดูต่ำลูก ๆ หลาน ๆ ด้วยการประมาทพระศาสนาว่า “ไอนี้มันเกียจคร้านนัก เอาไปบวชเสีย” เพราะพระพุทธเจ้าไม่ใช่ช่างทำส้วม ธรรมของท่านไม่ใช่ส้วมพอจะเป็นเครื่องรับถ่ายมูลทรุดเช่นนั้น ศาสนาไม่ใช่ห้องน้ำห้องส้วมหลุมมูลทรุดทรุด

ผู้ที่ประกอบความเพียร ความเสียสละ ความอดความทน จนถึงเป็นถึงตาย จะมีใครเกินพระพุทธเจ้าไปได้เล่า นี่แหละต้นเหตุที่จะได้ธรรมอันประเสริฐเลิศโลกเกิดขึ้น และนำมาประกาศสอนโลกทั่วไป ท่านได้มาด้วยวิธีนั้นด้วยอาการนั้น ฉะนั้นการที่จะรื้อถอนตนให้พ้นจากทุกข์ จึงต้องอาศัยความพากเพียรอย่างเต็มกำลังความสามารถขาดดินไม่ยอมมลดละ ไม่ยอมมถอยหลัง ถ้าถอยก็ต้องจมอีก ไม่ถอยก็ไม่จม ค่อยคืบคลานขึ้นมาด้วยความเพียรโดยสม่ำเสมอ ก็ยอมจะผ่านพ้นไปได้

ร่างกายเรานี้ไม่มีประโยชน์อะไร ถ้าไม่พาทำประโยชน์เสียแต่เวลา นี่ตายแล้วมีแต่เรื่องยุ่งกัน "ไอ้โห ยุ่งมหายุ่ง นั้นชิมันดูไม่ได้ ไอ้เรื่องตายนี้ถือกันว่าเป็นเรื่องใหญ่โตมาก ยุ่งกันไปหมด คนเป็นนั่นแหละตัวยุ่ง ทาอะไรมายุ่งกันไปหมด เห็นแต่พระตายก็ยุ่งยุ่งมาก ซึ่งไม่น่าจะเป็นอย่างนั้นเลยก็ยิ่งเป็นได้ ท่านตายแล้วเก็บหมักเก็บดองเอาไว้ไม่ทราบว่่าก็เรื่องก็ร้าย จะทำปลาร้าหรือน้ำปลาก็ไม่ได้ แต่ใจชอบอย่างนั้น หลังไหลมายุ่งด้วยกันโดยไม่มีเหตุมีผลอะไรที่ไม่ควรเป็นเลย มันก็ยังเป็น เพราะใจมนุษย์นิยมชอบอย่างนั้น

เวลายังมีชีวิตอยู่ จะสนใจประพฤติปฏิบัติคุณงามความดีที่เกิดจากสกลกายนี้ก็ไม่ค่อยสนใจ เวลาตายแล้วจะให้ร่างกายนี้เป็นประโยชน์ มันจะเป็นประโยชน์ได้อย่างไรกัน ถ้าไม่พาทำเสียตั้งแต่บัดนี้ ทำให้พอ ! ตายแล้วก็ทิ้งไปนั่นเอง จะเป็นประโยชน์อะไรอีก ถ้าเป็นประโยชน์อยู่จะตายไปทำไม มันไม่เป็นประโยชน์ เพราะหมดกำลังความสามารถสืบต่อแล้วมันถึงตาย ตายแล้วทิ้งลงไป อันใดที่เป็นสาระสำคัญซึ่งได้จากการกระทำของร่างกายนี้ ก็ถือเอาเป็นประโยชน์ต่อไป ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประมาท

เวลานี้ชีวิตร่างกายของเรากำลังเป็นประโยชน์ ทำกิจการทางโลกก็เป็นประโยชน์ ทางธรรมก็เป็นประโยชน์ ฉะนั้นงานทั้งสองประเภทนี้ที่เรายังมีความสามารถทำได้อยู่ เราก็ต้องทำไม่อยู่เปล่า

งานทางโลกก็ต้องทำ เพราะสังขารร่างกายมีความจำเป็นต่อสิ่งเสวยยารักษา อยู่เฉยๆ ไม่ได้ ต้องมีเครื่องนุ่งเครื่องห่มปกปิดสกลกาย มีที่อยู่อาศัย มีปัจจัยเครื่องสนับสนุน อาหารการบริโภคตลอดทุกยกยา ไม่กำหนดกฎเกณฑ์ว่ามีมากมีน้อย เรื่องมนุษย์เป็นอย่างนั้น

สัตว์เขาไม่มีอะไรมากเหมือนมนุษย์ ผ้านุ่งผ้าห่มเขาก็ไม่มี ที่นอนหมอนมุ้งเขาก็ไม่มี หยูกยาแก้โรคเขาก็ไม่มี เขายังมีความสืบต่อเป็นสัตว์มาได้

แต่มนุษย์เรานี้ซิ ถ้าพูดตามความจริงก็ว่าอ่อนแอมากกว่าสัตว์ ไปที่ไหน พระรุ้งพระรังด้วยเครื่องนุ่งห่ม ด้วยเครื่องอยู่เครื่องกิน เตรียมกันไปเต็มที่เต็มทางกลัวแต่จะอดตาย หยูกยาปลาแปงอะไรพากันหอบหิ้วให้ยุ่งไปหมด แม้จะไปวัดเพื่อภาวนาตัด

กังวล ยังไม่สนใจคิดว่าความพะรุงพะรังนี่คือความกังวลเป็นห่วงร่างกายกลัวจะอดตาย ยิ่งกว่าจะห่วงใจ

การกล่าวทั้งนี้มีได้เจตนาตำหนิมนุษย์โดยถ่ายเดียว แต่เป็นอุบายเตือนมนุษย์ให้มีความเข้มแข็ง และรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา ไม่เป็นคลังแห่งความกังวลบนหัวใจโดยถ่ายเดียว แทนที่จะเป็นคลังแห่งธรรม

ตามธรรมดาแล้วมนุษย์มีความฉลาดเหนือสัตว์ ความต้านทานของมนุษย์ก็ไม่เหมือนสัตว์ มันผิดกัน มนุษย์เราเกิดมาในท่ามกลางแห่งความช่วยเหลือจากผู้อื่น ฉะนั้นความเป็นอยู่ต่าง ๆ จึงต่างจากสัตว์เป็นธรรมดา แต่นักปฏิบัติธรรมควรคิดเรื่องนี้ไว้เสมอเพื่อกันความลึ้มตัวและอ่อนแอ เวลาไม่สบายมีเจ็บไข้เป็นต้น จิตใจจะไม่เข้มแข็งเพื่อค้นหาความจริงตามหลักสัจธรรม

ครั้งพุทธกาลพระบางองค์ท่านได้สำเร็จอรหันต์ เพราะทุกขเวทนาเวลาเจ็บไข้ก็มีทั้งนี้เพราะจิตใจเข้มแข็ง เพราะฉะนั้นการกล่าวนี้จึงกล่าวเพื่อจิตใจ โดยเฉพาะใจสำคัญมาก เพื่อใจไม่สะดุ้งกลัว ไม่ระส่ำระสาย ขาดสติปัญญาเครื่องพิจารณาในเวลาเจ็บป่วย ดังพระกรรมฐานท่านเที่ยวตามป่าตามเขา ตัวอย่างมีท่านอาจารย์มั่น เป็นต้น หยูกยาที่ไม่ได้ติดเนื้อติดตัวไปเลย เวลาเจ็บไข้

"เอ้า โรคนี้เวลาจะเป็นขึ้นมา เป็นมาจากที่ไหน ก็เกิดขึ้นภายในร่างกายนี้ เช่น เจ็บไข้ ปวดหัว เป็นต้น เวลาเกิดมันก็เกิดขึ้นที่นี้ เวลาหายมันจะหายจากที่ไหน มันเกิดที่นี้มันก็ดับที่นี้ ถ้าร่างกายหรือจิตใจไม่มีความสามารถต้านทานกันมันก็ตายที่นี้ เกิดกับตายเป็นของคู่กัน โรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นกับดับไป มันก็เป็นของคู่กัน มันจะเกิดจะดับที่ไหนถ้าไม่เกิดดับที่นี้" ท่านว่า

"พวกสัตว์สาราสิงมีอยู่เต็มในป่าในเขา นี้ เขาไม่ได้มีหยูกมียา เขาก็มีธาตุขันธ์ เช่นเดียวกัน เขาอาจมีเจ็บไข้ได้ป่วยได้เช่นเดียวกับมนุษย์เรา แต่ทำไมเขาจึงไม่สูญพันธุ์ ทำไมเราจึงกลัวตายนัก อ่อนแอนัก!" นี่ท่านพลิกใจของท่าน

"เราต้องพิจารณาให้รู้ "สัจธรรม" เป็นธรรมโอสถเครื่องแก้กัน ไม่ให้จิตใจลุ่มหลงส่ายสั่วไปกับสิ่งเหล่านั้นอันจะก่อความทุกข์ให้กับตนมากขึ้น"

ท่านก็พิจารณาจนกระทั่งทราบเรื่องเหตุเรื่องผล ทุกสิ่งทุกอย่างภายในร่างกาย เวทนาจิตโดยตลอด โรคภัยไข้เจ็บหายไปเลยก็มีดังที่เขียนไว้ในประวัติของท่านอาจารย์มั่น

แม้โรคมันจะไม่หายก็ตาม เรื่องจิตใจนั้นจะต้องมีความเข้มแข็ง มีความเฉลียวฉลาดต่อวิธีการปฏิบัติต่อตนเอง ซึ่งเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บเป็นพิเศษ ผิดกับคนธรรมดา

อยู่มาก นี่ก็เคยไปปฏิบัติมาอย่างนั้นเช่นเดียวกัน เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยมาก ๆ ห้ามใครเข้าไปเกี่ยวข้องเลย ถ้าสมมุติว่าอยู่กับหมู่เพื่อนอย่างนี้ ก็ปิดประตูและบอกทันที และห้ามเด็ดขาดเลยว่า “ใครอย่ามาแตะต้องหรือเปิดประตูเป็นอันขาด ถ้าประตูนี้ไม่เปิดห้ามไม่ให้ใครเข้ามาเกี่ยวข้อง วันนี้จะต้องพิจารณาชุดค้นกันอย่างเต็มภูมิเต็มฐานทีเดียว เพราะวันนี้เป็นทุกขเวทนาซึ่งเกิดขึ้นจากการเจ็บไข้”

ทุกขเวทนาที่เราเคยพบเพราะนั่งภาวนามาตั้งหลายชั่วโมง เรายังสู้ได้ พิจารณาแทงทะลุโปร่งไปได้ ได้เหตุได้ผล ได้ธรรมได้ธรรม ได้ความเฉลียวฉลาด ได้ความศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญขึ้นมาภายในใจแต่ละครั้ง ๆ ไม่เคยพลาดไปเลย แต่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยนี้เราจะปฏิบัติอย่างไร ถ้าไม่ปฏิบัติอย่างนั้นเราจะปฏิบัติทางไหน ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ เพราะร่างกายนี้เป็นที่เกิดแห่งโรคต่าง ๆ ไม่มีประมาณ

สติปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาความจริงซึ่งเกิดขึ้นนั้น โรคแต่ละชนิดที่เกิดขึ้นก็ทำให้เกิดทุกขเวทนา ทุกขเวทนานั้นเป็นสังขธรรม เราไม่พิจารณาสังขธรรมที่เกิดขึ้นกับเราเวลานี้เราจะพิจารณาอะไร เรากลัวสังขธรรมก็เท่ากับเรากลัวกิเลส เราสู้กิเลสไม่ได้ก็เท่ากับเรา “แพ้กิเลส” โดยตรง ถ้าเราพิจารณาสังขธรรมเข้าใจแจ่มแจ้งจริงแล้ว ก็ชื่อว่าเรามีความเฉลียวฉลาดเอาตัวรอดได้ เอ้า ค้นลงไปทีเดียว!

ทุกข์เกิดขึ้นมาจากไหน เป็นขั้นที่ตรงไหน ค้นลงไป สติปัญญาหมุนตัวไปตามอาการของเวทนาที่แสดงตัวอยู่ในร่างกายส่วนต่างๆ กระทั่งทุกขเวทนาที่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในขณะนั้นได้หายไป ขยายตัวออกไป ๆ เพราะสติปัญญาไล่ต้อนเข้าสู่ความจริงไปโดยลำดับ เมื่อเจอความจริงที่ตรงไหน ทุกขเวทนาจึงกระจายออก ๆ เห็นอย่างชัดเจนภายในใจ จนกระทั่งร่างกายทุกส่วนที่เป็นกองทุกข์ซึ่งเกิดจากการเจ็บไข้ นั้น หายไปหมดเลย เหลือแต่ความรู้ล้วนๆ ที่สว่างไสวครอบร่างกายในขณะนั้น แม้แต่ร่างกายที่เคยปรากฏอยู่ในขณะนั้น พร้อมกับทุกข์ที่กลมกลืนเป็นอันเดียวกันนั้น เหมือนกับจะแยกกันไม่ออก ก็กลับกลายหายไป ทั้งร่างกายก็หายไป ทุกขเวทนาที่เกิดขึ้นภายในร่างกายก็หายไป คือร่างกายหายไปในการรู้สึก เหลือแต่ความรู้ซึ่งเป็นสิ่งที่อัศจรรย์ล้วนๆ ทรงตัวอยู่ โดยไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ว่าอยู่สูงอยู่ต่ำอยู่ในดินฟ้าอากาศที่ไหน หายเงียบไม่มีร่างเป็นที่สถิตอยู่ในความรู้สึกเวลานั้น นั่น! เห็นความอัศจรรย์ขึ้นมาแล้ว! พอถอนออกมาเท่านั้น “โรคหายไปเลย!”

นี่เรียกว่า “สติปัญญาพิจารณาสังขธรรม” เมื่อรู้สังขธรรมแล้วจะไม่ถอนทุกข์ไม่ถอนกิเลสอาสวะจะถอนอะไร เพราะสังขธรรมก็เป็นความจริงแต่ละอย่าง ๆ คือทุกข์ก็เป็นความจริง สมุทัยก็เป็นความจริง สติปัญญาที่เรียกว่า “มรรค” ก็เป็นความจริง ต่าง

อันต่างจริง เมื่อเข้าถึงกันแล้วต่างก็เป็นความจริงล้วน ๆ จิตจะปลอมมาจากที่ไหนอีก เมื่อได้ใช้สติปัญญาเป็นเครื่องชักพอกแล้ว

เพราะฉะนั้นจิตจึงแน่วแน่อยู่ตามความจริงของตน คำว่า "ยา" หายไปหมด เรื่องความคิดถึงหยุดถึง "ยา" คิดไม่ได้ ไม่มีเวลาไปคิด คิดไปไหน เมื่อคิดไปแล้วมันก็ไม่ได้อผล จึงไม่คิดให้เสียเวลา

คิดที่ตรงนี้ ตรงที่ควรจะคิดนี้ เวทนามากน้อยเกิดที่ตรงนี้ การเจ็บไข้ได้ป่วยเกิดขึ้นที่ร่างกายนี้ พิจารณาที่ตรงนี้ สติปัญญาก็มีอยู่ที่นี้ คั่นกันลงที่นี้ หมุนตัว ๆ ลงไปที่นี้ พอได้ที่แล้วทุกขเวทนามก็หายหมด! นี้เรียกว่า "ไม่เสียผลเสียประโยชน์" เรียกว่า "รบข้าศึกได้ชัยชนะ!"

หากจะตายในเวลานั้นจิตก็ไม่ย่อท้อ จิตก็สามารถรับรองตัวได้ หรือช่วยตัวเองได้ ไม่ให้ทุกขเวทนาทั้งหลายเข้ามาครอบงำจิตได้เลย เพราะอำนาจของสติปัญญารอบตัว หากว่าจะตายลงในขณะนั้น ก็ตายไปอย่าง "สุคติ" ทำให้เบาทั้งกายทั้งใจอย่างนี้เอง ใจนี้ทำให้ฉลาดก็ได้ทำให้โง่ก็ได้ แล้วแต่ผู้นั้นจะปฏิบัติตัวอย่างไร

ถ้าจะให้ "จมอยู่" ตั้งกับตั้งกัลป์ก็จมได้ ไม่มีวันอิมพอกในความจม จมอยู่ใน "วิภูสงสาร" นั้นเอง มีความ เกิด แก่ เจ็บ ตาย นั้น มันอิมพอกที่ไหนกัน ถ้าอิมพอกกันได้ สัตว์โลกก็ไม่ควรจะมาเกิดตายกันไม่หยุดอย่างนี้

ท่านจึงสอนว่า "นตฺถิ ตณฺหาสมานํ" แม่น้ำเสมอด้วยตมหาไม่มี" ก็ตมหานี้แลพาให้สัตว์เกิดตายไม่มีเวลาอิมพอก เพราะตัวเหตุคือตมหาไม่เคยมีความอิมพอก ความเกิดตายอันเป็นเครื่องผลัดกันจากตมหา จะหยุดตัวและอิมตัวได้อย่างไรเล่า

ฉะนั้นการจะให้ความอิมพอกของความทุกข์และการเกิดตายเป็นไปเอง โดยไม่กำจัดต้นเหตุคือ "ตมหาวิชชา" ให้สิ้นไปจากใจ จึงเป็นความหวังที่ลอยลม ไม่มี ความหมายใด ๆ ทั้งสิ้น อย่าพากันหาญคิด!

การเกิดนั้น เกิดเท่าไรตายเท่านั้น ตายเท่าไรเกิดเท่านั้น หรือมากยิ่งขึ้นไป เพราะสิ่งที่จะทำให้เกิดคือกิเลสอวิชชาพอตัวเมื่อไร มันไม่เคยมีความพอตัวเลย "นตฺถิ ตณฺหาสมานํ" แม่น้ำทะเลหลวงมหาสมุทร ก็สู่ความอยากที่จิตที่เต็มไปด้วย "ตมหา" นี้ไม่ได้ ความอยากก็คือกิเลสนี้เอง มันมีความพอตัวที่ไหน จงทำความเข้าใจอย่างถึงใจว่า ถ้าจะปล่อยให้สิ่งเหล่านี้พอตัวไปเอง ก็กับกัลป์ก็ไม่มีหวัง ไม่มีฝั่งไม่มีแดนเลย เพราะฉะนั้นจึงควรพยายามแก้ พยายามคลี่คลาย พยายามบิบบิน พยายามต่อสู้อิสต์ ปิดกิเลสเครื่องพัวพันทั้งหลายออก เพื่อเข้าหาฝั่งหาแดนพ้นทุกข์ไปได้โดยลำดับ ด้วยศรัทธา ความเพียร มีสติปัญญาเป็นสำคัญ!

จงค้นคิด พิจารณาลงที่นี้!

พระพุทธเจ้า สวาททั้งหลายท่านพันทุกข์ ท่านไม่ได้พ้นจากที่ไหน ท่านพันที่กองทุกข์นี้แล แต่ถ้าไม่พิจารณากองทุกข์ก็ไม่พ้น ต้องถือเอาทุกข์เป็นหินลับสติปัญญาให้มีความแก่กล้าสามารถรู้เท่าทันกันกับสังขารธรรมทั้งสี่ ทุกข์ทั้งหลายจะไม่เป็นภัยต่อจิตใจอีกต่อไป ทุกข์จะปรากฏตัว "สักแต่ว่าทุกข์" แม้จะไม่ดับไปก็ตาม เพราะอำนาจแห่งสติปัญญาพิจารณาถูกรอบทั่วถึงแล้ว ทุกขเวทนาจะตั้งอยู่ตามความจริงของตน ไม่สามารถเข้ามาระทือนจิตใจได้เลย เพราะปัญญารอบตัวอยู่แล้ว จิตก็จะตั้งอยู่ตามความจริงของตัว ต่างอันต่างจริง ไม่มีอะไรกระทบกระเทือนกัน เมื่อความจริงเข้าถึงกันแล้วไม่เกิดเรื่องต่อกัน

อันเรื่องความจริงกับความปลอมที่มันวุ่นกันอยู่นี้ ก็เพราะความจอมปลอมขึ้นแข่งหน้าไปเรื่อย ๆ มันจึงทำให้จิตจมอยู่เรื่อย ๆ เราเคยบ่นกันมากเหลือเกิน คือบ่นอยากจะพบความสุขความเจริญ แล้วความสุขความเจริญนั้นอยู่ที่ไหน ? เวลานี้ผู้ต้องการความสุขความเจริญจมอยู่กับอะไร ? ถึงหาความสุขความเจริญไม่ได้ไม่เจอทั้ง ๆ ที่เราปรารถนาความสุขความเจริญด้วยกันทั้งโลก ถ้าไม่แก้สาเหตุในจุดนี้แล้ว ก็ไม่มีทางพบความสุขความเจริญได้อย่างพึงใจเลย การปล่อยให้จิตพอตัวแล้วพันทุกข์ไปเอง และการปล่อยให้กิเลสพอตัวแล้วสลัดปัดทิ้งคน ปล่อยคนให้เป็นอิสระ เหมือนเขาปล่อยนักโทษออกจากเรือนจำนี้ไม่มีหวัง! อย่างไรก็ตาม กิเลสจะต้องผูกมัดคนไปเรื่อย ๆ อยู่อย่างนี้! นอกจากจะใช้สติปัญญาพิจารณาดังที่ว่าแล้วเท่านั้น จึงจะมีหวังตั้งใจหมาย!

ฉะนั้นศาสนาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งกับมนุษย์ ผู้ต้องการความสงบสุขแก่ตนและครอบครัว ตลอดจนการหลุดพ้นจากการจองจำทั้งหลาย มนุษย์เราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำศาสนาเข้ามาเป็นเครื่องมือดำเนินเป็นขั้น ๆ ไม่ปล่อยตัวตามอำเภอใจ เพราะกิเลสเครื่องทำลายความสุขมีหลายประเภทมาก ท่านจึงสอนตั้งแต่ ทาน ศีล ภavana

"ทาน" เพื่อประโยชน์อะไร เพื่อความเสียสละความตระหนี่ถี่เหนียว เกี้ยวเนื่องมาจากความเห็นแก่ตัว และส่งเสริมความละโมภโลภมากให้พอกพูนหัวใจ เห็นอะไร ๆ มีแต่จะเอาทำเดียวไม่มองดูสังขาร

การให้ทานย่อมเกิดประโยชน์แก่ผู้รับจากการเสียสละนั้น ๆ ดังพระเวสสันดร ท่านให้ทานเป็นตัวอย่างอันดีเลิศมาแล้วจนกระเทือนโลก "ทาน" แปลว่า การให้โดยไม่มีหวังสิ่งตอบแทนจากผู้รับตั้งเขาซื้อขायกัน ให้ด้วยความสงสาร ให้ด้วยความอนุเคราะห์ ให้ด้วยความเชื่อความเลื่อมใส ให้ด้วยการบูชาคุณแก่ท่านผู้มีคุณแก่เรา

การให้ทานด้วย "วัตถุ" ด้วยกำลัง ด้วยวิชาความรู้ เรียกว่า "ทาน" เช่น วัตถุทาน เป็นต้น ผู้รับทานก็ได้รับความสุขและความภาคภูมิใจ เย็นใจ เป็นความสุขความสบายทั้งสองฝ่าย ผู้ที่ได้รับการสงเคราะห์จากเรานั้นก็มีความสุข เราที่เสียสละให้ทานได้ ก็เท่ากับเราตัดความตระหนี่เหนียวแน่น อันเป็นสิ่งที่ผูกมัดจิตใจออกได้ด้วยเราเองก็เป็นสุข ที่ท่านสอนไว้นี้เป็นวิธีการปราบกิเลสทั้งนั้น การทำดีที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ ต้องมีความหมายทุกสิ่งทุกอย่าง

"ศีล" ก็เป็นเครื่องระงับกิเลสประเภทหนึ่ง

"ภาวนา" ภาวนานี้เป็น "ธรรมรบายอด" ที่จะฆ่ากิเลสทั้งหลายที่รวมตัวเข้าไปอยู่ในใจ นี่เคยสอนมาแล้ว การภาวนาก็คือการเรียนรู้ความจริงของตัวเอง ซึ่ง "มี" และ "เกิดขึ้น" กับ "กาย" และ "ใจ" อยู่เสมอ เวลานี้เรายังรู้ความจริงไม่ได้ เพราะจิตเรามันเที่ยวตำหนิโน้นตำหนินี้ หาความจริงในตัวไม่ได้ว่าร่างกายเป็นอย่างไร ร่างกายเป็นอย่างนั้น ส่วนนั้นเป็นอย่างนั้น ส่วนนี้เป็นอย่างนี้ ตำหนิเขาวินัยยังคำคินยังรุ่งทั้งที่ไม่เกิดประโยชน์อะไร หากตำหนิอยู่นั้นแล ตามนิสัยมนุษย์ที่ใจ "หลุกหลิก" เพราะจิตมันปลอมไม่มีความจริง จึงชมสิ่งใดว่าจริงอย่างมีเหตุผลไม่ได้

การปฏิบัติคือการคอยสอดส่องดูจิต เฉพาะอย่างยิ่งร่างกาย จิตใจ จิตใจมีความปรุปร่งไปอย่างไรบ้าง หนักเบาในทางใด พิจารณาจิตของตัว และคอยตำหนิติเตียนตัวเอง คอยกำจัด คอยหักห้าม คอยแก้ไขกันด้วย "สติปัญญา" ร่างกายเป็นอะไร มีความเจ็บไข้ได้ป่วยประการใดบ้าง จงพิจารณาลงเป็น "สัจธรรม" ให้เห็นตามความจริงอย่าไปฝืน อย่าฝืน "คติธรรมตา" คือความจริง อย่าเอาความ "อยากหาย" เข้าไปตั้งในทุกขเวทนานั้นๆ จะทำให้ทุกข์นั้นกำเริบมากขึ้น เพราะความอยากนั้นเป็นเรื่องของกิเลสตัณหา แต่ความต้องการรู้ความจริงนั้นเป็นเรื่องของธรรม จงพิจารณาด้วยปัญญาให้เห็นแจ่มแจ้งชัดเจนแล้ว มันจะแยกตัวออกจากกันเองไม่ต้องสงสัย

ศาสนาท่านสอนให้มีความเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อ ไม่ตำหนิวิสาสนาของตัวว่ามีน้อย จงปราบปรามกิเลสซึ่งมีอยู่ภายในใจออกให้สิ้นไป แม้ปรมาณูอย่าให้มีเศษเหลือได้ เพราะมัน "ตัวจัญไร" ทั้งสิ้นไม่ใช่ของดีเลย การที่โลกบ่นกันว่า "ทุกข์ๆ" นั้น ล้วนเป็นสาเหตุมาจากกิเลสทั้งหมดไม่ใช่สิ่งอื่นใด กิเลสนี้แลเป็นเครื่องกีดขวางจิตใจของสัตว์โลกให้ได้รับความทุกข์ความลำบากเรื่อยมา อย่าเข้าใจว่าเป็นเพราะอะไรอื่น

ความทุกข์เพราะดินฟ้าอากาศหรือจากสิ่งอื่น ๆ นั้น ไม่กระเทือนจิตใจมากเหมือนกิเลสอันเป็น "ข้าศึก" ของใจเลย แต่เรื่องของกิเลสนี้กระเทือนมากที่สุดเพราะเป็นตัวพิษตัวภัยของใจโดยตรง ไม่มีคำว่า "อ้อม" สิ่งอื่น ๆ อะไรจะขาดตกบก

พร่องไปบ้าง ถ้าจิตใจยังมีความผาสุกอยู่ด้วยอรรถด้วยธรรมแล้ว ยังพออยู่พอเป็นพอไปพอดพอดทนกันได้

แต่ถ้าเป็นเรื่องของกิเลสแล้วมันทำให้เดือดร้อนวุ่นวายมาก ทำให้กระเสือกกระสนกระวนกระวายมาก ทำให้ทะเยอทะยานมาก ทำให้ออกให้หิวโหยมาก เป็นราศีต่อจิตใจมาก เวลากิเลสกำเริบมาก ๆ แม้จะมีสมบัติหรือมีกองเงินกองทองอยู่เท่าภูเขา มันก็หาความสุขไม่ได้ เพราะตัวกิเลสพาใจให้เป็นทุกข์ จะเอาความสุขมาจากไหน แม้ขึ้นไปนั่งบนกองเงินกองทอง ก็จะไปร้องครางเพราะความทุกข์ร้อนวุ่นวายระส่ำระสาย ทั้งเนื้อทั้งตัวอยู่บนกองเงินกองทองนั้นแล เพราะนี่เป็นตัวโรคอันสำคัญ จึงต้องแก้กันตรงนี้

ความโลภ ความโกรธ ความหลง แต่ละชนิด ๆ เป็นโรคร้ายอันใหญ่โตมาก เป็นโรคอันสำคัญที่เกาะกินอยู่ภายในจิต และเอาจิตใจเป็นอาหาร ขูดรีดจิตใจวันยังค่ำคืน ยิ่งรุ่งไม่มีเวลาอ้อมพอกอยู่อย่างนั้น

แต่จิตใจนี้ทนทานมาก ถึงจะถูกทรมานด้วยกิเลสประเภทใด ๆ ก็ยังทนทานตัวอยู่อย่างนั้น เราถึงได้มองเห็นความทนทานของจิตเรายู้อยู่เรื่อยมา ถ้าหากจิตนี้ไม่แน่นหนา มันคงทนต่อการเหยียบย่ำทำลายของกิเลสประเภทต่าง ๆ แล้ว จิตนี้จะต้องแหลกเป็นผุยผงไปนานแล้ว ไม่มีจิตสิงอยู่ในร่างคนร่างสัตว์เลย เพราะความทนทานของจิตสาระสำคัญของจิตจึงทนได้อยู่ได้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ถูกทำลายหายสูญไป ฉะนั้นจิตจึงควรได้รับความเหลียวแลจากเจ้าของอย่างใกล้ชิดเสมอ ไม่ควรปล่อยไปตามบุญตามกรรม จะเป็นการซ้ำเติมจิตให้มีความทุกข์และเศร้าหมองยิ่งขึ้น จนถึงขั้น "หมดหวัง" ดังคนไข้เข้าห้อง "ไอ.ซี.ยู."

ใจที่มีกิเลสย่อมเป็นใจที่มีภาระหนักมาก เวลาจะพาทำความดีใจมันฝืนไม่ยอมให้ทำ เหมือนจะถอนหนามออกจากฝ่าเท้า กลัวแต่จะเจ็บปวดถ่ายเดียว ฉะนั้นพอจะทำความดีมีภavanaเป็นต้นที่ไร เหมือนจะพาเข้าตะแลงแกง (เข้าสู่ที่ประหารชีวิต) เหมือนจูงสุนัขเข้าใส่ฝน เหมือนกับสัตว์ถูกไล่จะเข้าโรงฆ่าสัตว์ เหมือนจะถูกประหารชีวิต เหมือนจะถูกโยนลงในเหวในบ่อนั้นแล เพราะความเป็นข้าศึกระหว่างกิเลสกับธรรมเหมือนขมั้นกับปูน

พอจะนั่งภาวนาบ้าง ใจเริ่มหาเรื่องมาขัดขวางนานาประการจนนั่งไม่ลง ราวกับพื้นที่มีแต่ขวากหนาม ใจอยู่ดี ๆ ก็เกิดความรุ่มร้อนขึ้นมา เพราะแรงขี้เกียจมันเผาผลาญแขนขายกไม่ขึ้นอ่อนเปียกไปหมดราวกับไม่มีเส้นเอ็นติดต่อกัน การเดินจงกรมนั่งสมาธิ สวดมนต์ไหว้พระ ภาวนาเพื่อชำระจิตใจให้สะอาดปราศจากความฟุ้งซ่านวุ่นวาย ใจขัด

ขึ้นไม่ยากทำ มีแต่ความอึดอาดเนือยนาย เรื่องกิเลสเข้าครองใจ มันทำให้เป็น
ข้าศึกและเป็นอุปสรรคต่อความดีทั้งหลายอย่างนี้แล

แต่เมื่อพยายามตะเกียกตะกาย พยายามบิบบิ้นหลายครั้งหลายหนเข้า ใจขัดขึ้น
ธรรมไม่ได้ ก็ยอมทำตามบ้างขัดขึ้นบ้าง ระหว่างบาปกับบุญต่อสู้กันไป แพ้บ้างชนะบ้าง
ส่วนผลดีก็ค่อยปรากฏขึ้น ธรรมก็ค่อยแทรกถึงใจเข้าโดยลำดับ ๆ จิตก็ค่อยเบาขึ้น
มาเรื่อย ๆ ทำความเพียรก็นับวันคล่องแคล่วแกล้งล้า สติปัญญา ก็ค่อยเกิดขึ้น ๆ
กิเลสค่อย ๆ หลุดลอยไป ใจนับวันเบาและผ่องใสขึ้นมาโดยลำดับ สติปัญญา ก็ยังมี
ความขยันหมั่นเพียรจะคิดอ่านไตร่ตรอง ความพากเพียรทุกด้านดีไปตาม ๆ กัน จน
สามารถชำระได้หมด

ทีนี้อะไรเล่าจะประเสริฐยิ่งกว่าจิต ! เอาอะไรมาเทียบไม่ได้เลย นี่แหละ "จิต
คนเรา" ถ้าว่า "เยี่ยม" ก็เยี่ยมที่สุด ดีที่สุด ดีที่สุดก็คือ "จิต" เมื่อชำระแล้ว ไม่มี
อะไรเสมอเหมือนในโลก เป็นแก้วสารพัดนึกอยู่ภายในตัว แต่เวลาเลวและผาดโผนก็
เลวและผาดโผนที่สุดเช่นกัน ก่อนที่ยังไม่ได้รับการอบรมฝึกฝน

ศาสนธรรมเท่านั้นที่จะจุดลากจิตใจที่ไฟดำทำตัวให้เสียคน ขึ้นมาเป็น "จิตดี"
เป็นจิตเลิศเป็นคนประเสริฐได้ เพราะธรรมเหนือและประเสริฐกว่ากิเลสบาปธรรมแต่
ไหนแต่ไรมา จึงมีอำนาจปราบปรามกันได้ทันเหตุการณ์เรื่อยมาทุกยุคทุกสมัย

"พุทธ สรณ คจฺฉามิ" ผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลายจนซาบซึ่งถึงใจแล้ว อยู่ที่ใดก็มี
"พุทธ" เข้าถึง "พุทธ" ไม่เลือกกาลสถานที่ เป็น "อกาลโก" "ธมฺม สรณ คจฺฉามิ" ก็ถึง
ใจ "สงฺฆ สรณ คจฺฉามิ" ก็ถึงใจ อยู่ที่ไหนก็ปรากฏพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์
สถิตอยู่ที่ใจนี้เลย ทั้งสามรัตนะซึ่งถึงใจอยู่ตลอดเวลา

คำว่า "พระพุทธเจ้านิพพานไปเป็นเวลานานเท่านั้นเท่านี้ปี" ก็ไม่มีปัญหาข้อข้อง
ใจหนักใจอะไรเลย ไม่สนใจคิดให้เสียเวล่ำเวลา เพราะธรรมอันแท้จริงคืออะไร พุทธะ
อันแท้จริงคืออะไร สังฆะอันแท้จริงคืออะไร ก็คือธรรมที่ปรากฏชัดอยู่ภายในจิตเรา
จิตท่านที่บริสุทธิ์เท่านั้น

"ธรรม" กับใจนี้เป็นฉันใด พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ก็เป็นฉันนั้น ฉะนั้น
ท่านผู้สิ้นสงสัยในธรรมแล้วท่านจึงไม่คิดให้เสียเวล่ำเวลาว่า "พระพุทธเจ้านิพพานไป
นานแล้ว" เสียใจเกิดไม่ทันท่าน ปฏิบัติอย่างไรก็ได้มรรคได้ผล !" ตามเรื่องของ
"กิเลส" มันหลอกลวงไป

สำหรับท่านผู้รู้ธรรม ท่านไม่คิดแบบคนโง่ตัดหนามกันตัวเองอย่างนั้น พระพุทธเจ้า เราอยู่ที่ไหนท่านก็อยู่ที่นั่น ความรู้ที่บริสุทธิ์อันนี้กับพระพุทธเจ้าเทียบกันได้ทันที อันนี้ฉันใดอันนั้นฉันนั้น ขอให้เข้าถึงความบริสุทธิ์เถิด "พุทธะ" ของเรากับ "พุทธะ" ของพระพุทธเจ้า ไม่แยกจากกันเลย ฉันใดก็ฉันนั้น ไม่มีเรื่องอะไรจะพูดให้ยืดยาวยิ่งกว่านั้น เพราะเป็นเรื่อง "ตะครุบเงา" ไม่มีสิ้นสุด

เอาตัวจริงมาพูดเลยดีกว่า "พุทธะ" นี้ฉันใด "พุทธะ" ของพระพุทธเจ้าก็ฉันนั้น "พุทธะ" อันนี้จะอันตรายานุญไปไหน รู้อยู่ในตัวเองแล้ว แล้วพระพุทธเจ้าเป็นอย่างไร ก็หมดปัญหา ธรรมแท้คืออะไร ก็อยู่ที่ใจนี้กลมกลืนเป็นอันเดียวกัน พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ โดยหลักธรรมชาติแล้ว คือธรรมทั้งแท่งอยู่ภายในใจของผู้บริสุทธิ์นั้นแล ผู้นั้นจึงไม่มีความสงสัยพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ แม้แต่น้อย แม้จะไม่เคยเห็นพระองค์ก็ตาม ไม่เคยเห็นพระสงฆ์อรหันต์ที่เห็นสาวกท่านก็ตาม ความบริสุทธิ์นี้แลเป็นสักขีพยานให้ทราบชัดว่า พระพุทธเจ้าคืออะไร พระธรรมคืออะไร พระสงฆ์คืออะไร เวลานี้พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ สถิตอยู่ในที่เช่นไร แล้ววันนี้พุทธท่านกับพุทธเรา ? ใจรู้อย่างไร วิเศษวิโสอย่างไรบ้าง เป็นธรรมชาติอย่างไรบ้าง อันนั้นก็ธรรมชาติอย่างนั้นเหมือนกัน จึงหาที่สงสัยไม่ได้

นี่แหละการเข้าถึง "พุทธะ" ธรรมะ สังฆะ แท้ เข้าถึงที่ใจ เมื่อกิเลสหลุดลอยออกไปหมดแล้ว ก็มีแต่ธรรมชาติที่อัศจรรย์นี้เท่านั้น "จิต" เมื่อทำให้ประเสริฐก็ประเสริฐได้อย่างนี้ !

แต่ก่อนที่ไม่ประเสริฐก็เพราะมันโง่ โง่ที่สุดก็คือจิตดวงนี้ กิเลสผู้ทำให้โง่นั้นแหละมันถึงได้โง่ แต่ "ธรรมชาติที่ทำคนให้โง่" นั้นมันอยู่บนหัวใจของเราจึงโง่ ถ้าเอาอันนั้นออกแล้ว จะว่า "โง่" ว่า "ฉลาด" ก็ไม่มีปัญหาที่จะพูดกันอีก โลกทั้งโลกจะมีความสงบร่มเย็นก็เพราะใจที่ได้รับการอบรม ซึ่งเป็นผู้พาดำเนินงานทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งกายและวาจาที่จะเอียงไปทางใด ส่อออกมาจากใจผู้บงการ บงการถูกหรือบงการผิด กิริยาก็ออกมาตามนั้น

จิตได้รับการอบรมมาอย่างไรบ้าง การแสดงออกจะเป็นไปตามที่อบรม ถ้าไม่ได้อบรม ไม่มีเหตุมีผล มีแต่กิเลสเต็มหัวใจและบงการ แล้วก็ยิ่งพาคนอื่นให้เดือดร้อนด้วยมากมาย โลกที่ร้อนก็เพราะใจดวงนี้พาให้ร้อน คนเราที่กระสับกระส่ายระส่ำระสายหาที่ยึดที่ถือไม่ได้ อะไรก็ว่าดี ๆ ทั้งนี้เพราะกิเลสเผาจนจนยับยั้งตั้งตัวไม่ได้ ความเป็นบ้าเพราะกิเลสรุนแรงนี้ยากที่จะมีวันสร้างลงได้ ถ้าไม่แสวงหาครูอาจารย์ที่เป็นอรรถเป็นธรรมในการอบรมสั่งสอน คน ๆ นั้นต้องเป็นบ้าโง่ บ้าโกรธ บ้าหลง บ้ายศ บ้าอำนาจ

บ้าความมั่งมีตีเดินไปเรื่อยจนวันตาย ไม่มีทางระลึกรู้ตัวได้โดยลำดับ ดับไปตายไป เพราะบ้าเหล่านั้นหลุดลากไปไม่มีวันโผล่ตัวขึ้นมาได้

ฉะนั้นคำว่า "ปณฺธิทานญจ เสวนา" การคบค้าสมาคม ได้ยินได้ฟังธรรมของ ปราชญ์และครูอาจารย์อยู่เสมอ จึงเป็นมงคลอันสูงสุด

แต่การ "สั่งสมกิเลส คือ โลก โกรธ หลง ราคะ ตัณหา" มากๆ อย่าให้บกพร่องได้ เป็นมงคลอันสูงสุด" นั้นไม่เคยได้ยิน ! และไม่เคยเห็นใครในโลกมีความสุขความเจริญ ทั้งภายในใจทั้งภายนอกใจ แข่งธรรมของพระพุทธเจ้าบพนี้และบพอื่น ๆ เลยในบรรดา "สวากขาตธรรม"

อย่าย่อหย่อนอ่อนข้อต่อกิเลสทุกประเภทให้มันได้ใจและหัวเราะเยาะเย้ย ที่เคย อยู่ใต้อ่านจมันมาแล้วก็แสนอาภัพน่าอัปอายมันมาพอแล้ว ขออย่าให้เรื่องทำนองนี้มี ในใจของเราอีกต่อไป จงเอาให้กิเลสเสียน้ำตาบ้างซิ ที่เป็นมามีแต่เราเสียน้ำตาเพราะ แพ้กิเลส เพราะความบอบช้า ความทุกข์ทรมานจากกิเลสตัดสันดาน คราวนี้ชาตินี้เอา ให้กิเลสมันเสือกกลับบ้านลองดู จะมีความสุขความสง่าผ่าเผยเพียงไรเมื่อปลดแอกออก จากคอแล้ว

ขอยุติเพียงเท่านี้